

Allvarlig kritik mot Skatteverket för dröjsmål med att meddela ett s.k. obligatoriskt omprövningsbeslut

Beslutet i korthet: En person överklagade ett beslut om skatt den 14 juli 2009. Enligt lagen ska Skatteverket efter ett överklagande snarast ompröva sitt beslut och sedan skicka överklagandet vidare till domstol. I detta fall har Skatteverket ännu inte omprövat beslutet. Skatteverket får allvarlig kritik för sin senfärdighet.

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 18 juli 2011, framförde AA klagomål mot Skatteverket. Han anförde bl.a. följande.

Skatteverket beslutade i omprövningsbeslut den 2 juli 2009 att påföra honom ytterligare skatt samt skattetillägg för taxeringsåren 2004-2008. Den 14 juli 2009 överklagade han beslutet till Länsrätten i Stockholms län. Den 22 juli 2010 kompletterade han sitt överklagande. Enligt 6 kap. 6 § taxeringslagen ska Skatteverket ”snarast” fatta ett obligatoriskt omprövningsbeslut. I hans fall hade det nu gått över två år från det att han överklagade och något beslut var fortfarande inte fattat. Detta var orimligt och mycket påfrestande för honom och hans familj.

Utredning

Av muntliga upplysningar som hämtades in den 27 oktober 2011 från Skatteverket framgick att Skatteverket inte hade fattat något obligatoriskt omprövningsbeslut ännu och att överklagandet inte var överlämnat till domstol.

Skatteverket anmodades därefter att yttra sig över AA:s anmälan.

I ett yttrande den 25 januari 2012 anförde Skatteverket, genom enhetschefen BB, bl.a. följande.

Utredningen

Skatteverkets huvudkontor har hämtat in yttrande från Skatteverkets Stockholms region. Av yttrandet och utredningen i övrigt framgår bl.a. följande.

Utredningen avseende AA initierades med anledning av att han använt utländska kontokort i Sverige. Skatteverket började därför att samla in information genom bl.a. tredjemansförelägganden. Kontoutdrag från svensk bank visade att betalningar gjorts

till AA:s eget bankkonto från Singapore och Jersey med honom själv som betalningsavsändare. Vidare framkom att AA utfört konsulttjänster för ett svenskt bolag.

I början av 2007 fick Skatteverket, efter att ha begärt handräckning från Storbritannien och Singapore, information om utländska bolag som AA haft koppling till. I mars 2007 kontaktade Skatteverket AA för första gången med anledning av de iakttagelser som gjorts om konsulttjänster, utländska konton, engagemang i utländska bolag, m.m.

Parallellt med utredningen avseende AA personligen har Skatteverket genomfört en skatterevision hos ett aktiebolag. Av det underlag Skatteverket har tagit del av framgår att aktiebolaget har avtalat med olika, i huvudsak, svenska slutkunder om försäljning av konsulttjänster. Under aktuella år har aktiebolaget förmedlat 32 konsulter. Skatteverket har fattat omprövningsbeslut avseende 24 av dessa konsulter. I utredningen har framkommit att en majoritet av konsulterna, däribland AA, har kunnat disponera utländska bankkonton, i huvudsak i länder med sträng banksekretess.

Skatteverket har den 2 april 2009 avseende taxeringsåren 2004–2008 övervägt att beskatta AA för ej redovisade inkomster hänförliga till hans arbete som konsult. Den 2 juli 2009 har Skatteverket, efter föredragning i skattenämnd, meddelat omprövningsbeslut avseende taxeringsåren 2004–2008 som – förutom beskattning av de inkomster AA har haft för de utförda konsultuppdragen – även behandlat frågan om skattskyldighet i Sverige.

AA har den 14 juli 2009 överklagat Skatteverkets omprövningsbeslut. Överklagandeärendet ifråga är alltjämt under handläggning hos Skatteverket. Skatteverket har den 16 juli 2009 med stöd av då gällande 17 kap. 2 § skattebetalningslagen medgett anstånd med betalning av skatten för de aktuella åren.

Då det var känt att AA fått betalningar till eget konto från Jersey, där han varit betalningsavsändare, var det för den fortsatta handläggningen motiverat att genom handräckning begära information från Jersey. Ett informationsutbytesavtal med Jersey trädde i kraft den 1 januari 2010. [---] Under sommaren 2010 begärde Skatteverket information från Jersey. I november 2010 kom svar in som bl.a. innehöll kontoutdrag från bankkonto på Jersey. De aktuella kontoutdragen är viktiga eftersom de enligt Skatteverket utgör en övertygande bevisning för att vidtagen beskattningsåtgärd är korrekt.

Motsvarande begäran till andra stater har gjorts även avseende andra konsulter som varit föremål för utredning. Skatteverket har handlagt de s.k. konsultärendena samordnat. Ärendena är komplicerade och ingår i ett avancerat upplägg med många inblandade.

Konsultärendena har också varit föremål för utredning hos Ekobrottsmyndigheten (EBM) och Skattebrottsenheten (SBE). [---]

Den 11 november 2011 fick Skatteverkets handläggare ta del av ett omfattande underlag från SBE av betydelse för utredningen, [---]. Kommunikation av uppgifterna pågår med AA. När svarstiden går ut den 1 februari 2011 avser Skatteverket att snarast fatta det obligatoriska omprövningsbeslutet.

Bedömning

Enligt då gällande 3 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324), TL, ska Skatteverket se till att ärenden blir tillräckligt utredda.

I då gällande 6 kap. 3–7 §§ TL finns bestämmelser om hur ett överklagande från en skattskyldig ska hanteras.

Enligt bestämmelserna ska Skatteverket snarast ompröva ett överklagat beslut, s.k. obligatorisk omprövning, såvida inte överklagandet ska avvisas eller hinder mot omprövning föreligger.

Om överklagandet inte avvisas eller förfaller ska Skatteverket överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till

förvaltningsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet lämnas över till förvaltningsrätten utan föregående omprövning.

Av förarbeten till taxeringslagen framgår att ett ärende innan det når domstol i princip ska vara färdigutrett. En handläggning som innefattar en grundlig utredning skapar visserligen garantier för ett materiellt riktigt beslut men kan å andra sidan bli så tidsödande att tidsaspekten framstår som en nackdel från rättssäkerhetssynpunkt.

JO har i flera tidigare ärenden tagit ställning till den närmare innebörden av tidsbegreppet snarast och då uttalat att bestämmelsen inte kan uppfattas på annat sätt än att Skatteverket ska behandla dessa ärenden med förtur. Endast i undantagsfall bör ett överlämnande ske senare än någon månad eller några månader från det att överklagandet kom in till Skatteverket.

Den utdragna handläggningstiden i ärendet beror bl.a. på att ärendet är komplicerat och att det har ansetts nödvändigt att hämta in uppgifter från annat land. Samordning har skett med andra ärenden och handläggningen hos SBE och EBM. [---]

Även med beaktande av detta kan handläggningstiden i överklagandeärendet – som överstiger två och ett halvt år – anses väl lång. AA har dock hela tiden haft anstånd med att betala skatten.

Skatteverket beklagar den olägenhet den långa handläggningstiden kan ha medfört.

AA inkom därefter med ett yttrande.

Bedömning

I 6 kap. 6 § i den numera upphävda taxeringslagen (1990:324) anges att Skatteverket snarast ska ompröva ett överklagat beslut. Bestämmelsen gäller fortfarande för den handläggning som är aktuell i detta ärende.

Som Skatteverket har redogjort för har JO i tidigare ärenden uttalat att det inte kan uppfattas på annat sätt än att frågor om omprövning i samband med överklagande ska behandlas med förtur och att överlämnande till domstol endast i undantagsfall kan ske senare än någon eller några månader från det att överklagandet kom in till Skatteverket (jfr t.ex. JO 600-1999, 342-2003 och 3650-2003).

Jag ifrågasätter inte att det aktuella ärendet varit komplicerat och krävt viss ytterligare utredning för att omprövningen skulle vara meningsfull. Emellertid måste man utgå från att Skatteverket ansåg sig ha tillräckligt underlag för sitt beslut den 2 juli 2009. Det är då mycket svårt att förstå att Skatteverket, sedan AA överklagat beslutet, har arbetat under två år och nio månader med omprövningen av beslutet. Handläggningstiden är oacceptabel och Skatteverket förtjänar allvarlig kritik för det inträffade.

Jag noterar att Skatteverket beklagar den olägenhet den långa handläggningstiden kan ha medfört. Jag förutsätter att Skatteverket snarast fattar ett obligatoriskt omprövningsbeslut och, om detta inte medför att AA:s yrkanden förfaller, omedelbart överlämnar ärendet till förvaltningsrätten för vidare handläggning.

Med dessa uttalanden avslutas ärendet.